

Sok a vevő

Kirakatnézés után — A téli vásár első napja

A tavalyinál egy héttel korábban kezdődött a hagyományos téli ruházati vásár. Feltehetően a hó eleji fizetés napokra tekintettel, az elmúlt évinél nagyobb forgalom reményében. S bár előre inni a medve bőrére nyilvánvalóan könnyelműség lenne, az első nap tapasztalatai megerősíteni látszanak az ötletet. Sokan marvasárnap kirakatnézésre indultak, jónéhányan — hallottuk — szabadságot vettek ki a tyúkszemtaposással fenyegető, ám jelentős megtakarítással kecsegtető tegnapi vásárlás érdekében. Az üzletek kínálata valóban bőseges az idén. De tekintve, hogy a vállalatok, szövetkezetek önállóan dönthettek a kedvezményes áruk köréről, az engedmény mértékéről — érdemes több boltban is körülnézni vásárlás előtt.

A **Komplett Ruházati Választék** a tavalyi készletnél lényegesen nagyobb, 75 millió forintot áruval várja vásárlóit. Készleteinek valamivel több mint felét a szegedi üzletekben kínálja. Csak néhány termék a hosszú cikklistán. Az eredeti áránál 30 százalékkal olcsóbban kaphatók a kabátok, a bútorvasznak, falvédők, konfekcionált ágynemű, férfi- és női fiúingek, női fehérneműk, férficsizmák és bundacipők. A pamut méterárak, a kártozott szövetek, a jersey és flanel ruhaanyagok, a sapkák, a sálak, a kalapok, a női, férfi- és gyermekköztöltőruka, a női csizmák és bokacipők, a bébi lábbelik, a télikabátok és a férfiföltönyök, zakók 40 százalékos árengedménnyel vásárolhatók. A **Szeged és Vidéke AFÉSZ** 1 millió 480 ezer forintot készlettel csatlakozott a ruházati vásárhoz, áruinak többségét 40 százalékos árengedménnyel kínálja.

A **Centrum Áruház** — hallottuk a tájékoztatást — ezúttal nemcsak saját, meglevő készletéből vont be árukat a vásárhoz, új ruházati termékeket is vásárolt.

A vásár első napján a szegedi Centrum Áruházban

Így összesen 18 millió forint értékű portékát adhatnak árengedménnyel. Konfekcióból szokatlanul jó, divatos a választék, méterárúkból, kártozott szövetekből, kosztüm és kabátanyagokból is bőséges a kínálat. Kedvezményesen forgalmaznak továbbá fehérneműt, cipőt és divatárut. A **Szeged és Vidéke AFÉSZ** 1 millió 480 ezer forintot készlettel csatlakozott a ruházati vásárhoz, áruinak többségét 40 százalékos árengedménnyel kínálja.

Kettős haszonnal jár, hogy a kereskedelem egyre

inkább felismeri, csupán a megtakarítás reményében kevesen ostromolják a boltokat. A vevők többsége a divatos árut keresi, s csak azért döntöttek a megvásárlás mellett, mert olcsó, nem veszi meg az ósdi. Eppen ezért vásárolt frissen a Centrum, s ezért döntöttek a Komplettválasztékra, hogy a meglévő, napi készlet több mint 40 százalékat bevonják az engedményes áruk körébe. Biztosabb így a siker, s megalapozottabb a remény, miszerint idejekorán felszabadulhatnak a raktárak az új tavaszi áruk fogadtatására.

L. Zs.

Lehet, nem lehet

A józan realitások korát éljük, tudnunk kell, mekkora a takarónk, és meddig nyújtózkodhatunk. Sokszor halljuk mostanában ezeket a szavakat. A virág szirmát vagy az akáca levelét tépő, **szerelem nem szerelem** játékhöz hasonlóan, a **lehet-nem lehet** is játszható avval a biztos tudattal, hogy a **nem lehet** elég sokszor jön elő. A józan realitásokhoz szoktatott elme könnyen belátja ezt, és ha meg nem is nyugszik tőle, elfogadja.

A józan elme azonban azt is tudja, mindig a realitások korát éljük, legföljebb nem volt mindenki realista, mint ahogy most sem az mindenki. Mindig tudnunk kellett, mekkora a takarónk, és aki nagyobb nyújtózkodott, annak kilógott a lába. Eddig még soha nem voltunk szupergazdag ország, igényeink és lehetőségeink között mindig volt tisztes távolság, kár lenne bearayoznunk az elmúlt esztendőket azért, hogy a mostani szegénysége jobban kitessék.

Vállalati vagy városi ábrándokra sokszor kell mondani most is, hogy nem lehet. Előfordulhat, hogy többször, mint eddig. A kérdés az, ki a nagyobb realista, illetve ki nevezhető realistának egyáltalán? Az talán, aki hajtogatja, hogy most nem lehet, mert olyan gazdasági körülmények között élünk, vagy az, aki halkán mondja, próbáljuk meg mégis. E sorok írója csendes szavazatát a második változatra adja, bár tudja, irtozatosan kemény fal a **nem lehet**, sem fejjel, sem másként nem érdemes nekimeenni. Azért is a másodikra ejti voksát, mert sokadmagával kezdi érezni, néhány ember a **nem lehetből** is takarót csinál magának, és elbújik alatta.

Hadd hozakodjam elő idéten, régi, poloskás példával. Valamikor régen begyűrűzött a mi kollégiumunkba is a poloska. Csak bámultuk, miféle csodabogár lehet. Úgy elszaporodott, mint panelban a csótány. Mentünk az igazgatóhoz, mondtuk neki, nagyon csíp, ciánoztatni kéne. Mindig azt mondta, most olyan gazdasági körülmények között élünk, nem engedhetjük meg magunknak az irtást, el kell véselnünk. Igényeinket a realitásokhoz kell szabnunk. Ha ettől nem csíp a poloska, meg is nyugodtunk volna, de be kellett látnunk, hogy maga a bogár is realista. Naponta jártunk az igazgatóhoz, naponta hallottuk, nem lehet. Átkozott és alattomos lépésre szántuk el magunkat, Kicsike, szobánkba dobozba fogdostunk összesen harminckettőt, és éjnek éjvadián belepöcöggettük mindet az igazgató ajtajának terjedelmes hasítékába. Ez a követség többet végzett, mint a mi ékesszóló küldötteink, harmadnapra kitérítették a kollégiumot, és ciánozták. Teljes meggyőződéssel állítom most is, az ország gazdasági ereje a három nap alatt semmit nem változott, takarónk pontosan akkora volt, mint előtte. Valaki belátta, hogy a realitások elől valóban nem lehet kitérni.

Értelmiségiek zajos vitájába csöppentem bele a napokban. Abból lett a zaj, hogy egyik fele a társaságnak azt emlegette, hogy **nem lehet**, a másik meg azt, hogy **lehetne**. Fogós szegedi példák sokasága jött elő. A vita természetesen döntetlenül végződött, hiszen a vitázó csoportnak döntési joga nem volt, de még tanácsadói szereppel se ruházta föl senki. Minek vitakozott akkor? Azért, mert természete az embernek, hogy érdeklődik környezetének dolgai iránt, és nem képes igent mondani arra, ami nem győzi meg. Bár a vitát senki nem foglalta össze, arra futott ki mégis, hogy kényelmes emberek szóhasználatában többször fordul elő a **nem lehet**, mint kellene.

Amikor ránk-ránktámadt a konyhai szegénység — a háború alatt és az utána jövő évtizedben gyakori vendég volt —, leginkább krumplit evett az ország. Volt, aki nem jutott tovább a héjában főtt krumplinál egyszer se, de olyan is volt, aki minden változatát végigpróbálta. Olyan ételeket főzött a realitás krumpliból, hogy eltelelt gyomrunk mostani nosztalgiaavacsorákon is szívesen nyel el belőlük. Ebből azonnal levonhatjuk a következtetést — a történelem hitelesítő pecsétje van rajta —, hogy a konyhaművészetnek nem mindig a bőség az alapja. Lehet, hogy az államháztartásra is érvényes ugyanez a tétel? Van, aki ugyanaból a kevéske pénzből csak sima krumpilt tud főzni, de akad olyan is, aki elhagyja a nyögvenyelést, és kitesz magáért. Városlálya végül eljut.

A vitázó csoport azt mondogatta, most kellene igazán meghallgatni minden okos ötletet. Értelmiségiekről van szó, könnyen eljutottak oda, hogy a teremteni tudó elméket kellene bevonnunk a városkonyhai receptek összeállításába. Olyan is volt persze, aki azt mondta, ettől őrizzen meg bennünket az Isten. Ha kinyitják a találmányi hivatal ajtaját, özönlenek be rajta azok, akik újra fölhalálták az örökmozgót, egycsapásra megoldván összes energiagon-

dunkat. El vannak telve megváltó jószándékkal, de olyan erőszakosak, hogy nem lehet bírni velük. Nagy veszély ez, persze hogy nagy. Irreális dolgokból összerakott reális veszély, mindenképpen meg kell szabadulni tőlük. Annyi fals ötletet elő tudni hozni ez a város, a Tiszát el lehetne rekeszteni vele. Arvízkor is! Hagyjuk ki tehát az örökmozgókat most a játékból, mert semmire nem megyünk vele, de ne engedjük be a kapun azt a megszállottat se, aki mániákusan állítja, hogy fölhalált a soha meg nem mozduló örökállót. Nehéz lenne eldönteni, melyik a veszélyesebb, noha az utóbbi nem annyira anyagiágényes. Fölvesz egy macskakövet az utcáról, neki az is megveszi.

Harapdálhatjuk ujjaikat reggeltől napestig, melyiket válasszuk a keltő közül. Csak hogy aki felelős posztion áll, nem ér rá harapdálni, neki döntenie kell. Hamar, a realitásokhoz a lehető legjobban igazodva. A vitázó csoport egyetlen percig nem irigyelte a döntésre kötelezett embereket, sőt sajnálta őket. Egészséges szervezetben dolgozik a vágy, hogy valami maradandót hagyjon maga után. Egy lehetősége van rá, addig kell véghez vinni, amíg a döntési joghoz közel van. Nem biztos, hogy megnyugtatta most vagy később: én tudtam legszívesebben mondani, most nem lehet. Az egészséges szervezet tenni akar, nem kitérni. Akkor is tenni, ha a lehetőségek kemény falakat raknak köré.

A zajosan vitakozó értelmiségi csoport oda is eljutott, nem elég azt számolnunk, mire futja, mire nem, hanem elő kell vennünk fejbéli tartalékainkat. Nem az örökmozgókat és az örökállót, hanem a valóban termékeny fejeket. Némely állítás szerint parlagon heverő koponyáink bőségével vannak. Azért fájdalmas ez, mert az előző években éppen úgy sokat áldozott az ország a kiművelt emberfők sokaságáért, ahogy most teszi. Ha előállt végre az a boldog állapot, hogy sokkal több okosan iskolázott emberünk van, mint előtte bármikor volt, ne hagyjuk, hogy agytekervényeiket beszöge a pók. Ha szorít bennünket a gazdasági környezet, álljanak elő, és segítsenek. Ismétlem, ne a habókosok, és ne azok, akik az iskolai bizonyítványt üloalkalmatlanságnak tekintik csupán, hanem ennek a rendszernek a kitűnően képzett, szellemi rugalmasságukat őrző, ezeregy lehetőségéből is jól választani képes alkotó elméi. Mindig szükség volt rájuk, most különösen.

Hajtogatjuk, ki tudja, mióta, hogy felelős döntésekre létrehozott testületek alkalmanként azért nem mennek ötről a hatra, mert egyetlen lehetőséget terjesztenek eléjük. Előfordul, hogy a héjába főtt krumpilt. Nem is a poloska a legtanulságosabb példa, hanem a panel. Széltében-hosszában hangoztattuk, nincsen más lehetőség, a beton ennyit enged, és nem többet. Meghirdettek egy pályázatot, ömlöttek a jobbnál jobb ötletek. Kiderült, hihetetlenül kemény ugyan a beton, de játszani is lehet vele. Az is kiderült, hogy a beázós tetőnél jobbat is lehet csinálni. Kiderült? Ezt már az ösember kitalálta. Az derült ki, hogy a jobb se drágább. Évek óta tudjuk, de — nem akarok megszerezni példát — a mi házunk most is bezúg a tetőtől talpig. Megszámlálni se tudnánk, hány hasonló van Felsővárosban. Igaz, csak akkor, ha esik az eső. Valaki mindig takarózik valamivel. Ne kertetünk, mondjuk ki, az **impotenciáját takarogtja**, és embereket kerget bele naponkénti elégedetlenségbe. Igen veszélyes fajta. Ezen ne tudnánk változtatni? Emberek megátalkodott hitét nem lenne szabad eljászani.

Latolgatjuk, **lehet** vagy **nem lehet**. Olyan is van, hogy most lehet, holnap már nem. Amit most lehet, most kell megcsinálnunk. Az élet persze nem áll meg, és sokszor a latolgatásra rá se hederít. Néha azt mondja: **muszáj**. Ha sok muszájt egybegyűjtünk, mert előtte lehetőségeinket rosszul mértük föl, vagy gyöngébb segítőket kerestünk, keserves pillanatok jöhetnek később.

Akárhogy csavarjuk a szót, tény, hogy sokat nem ficánkolhatunk a takaró alatt. Álmokat nem kergethetünk, vágyaink szép madarait nem röptethetjük, mert filléreinkeket is számon kell tartanunk. Gazdasági helyzetünk olyan, amilyenné a körülmények a mi közreműködésünkkel tették. Sokan azt mondják, ilyen helyzetben határozott döntésekre van szükség, és azt értik rajta, hogy kőbor kívülállók ne beszéljenek bele. Mások úgy vélik a határozott döntés kevés, határozottan jó döntésre van szükség. Egvedül és kizárólag. Prófétaink régóta nincsenek, szerencsemalacra se bízhatjuk, hogy a sok cédulából a legjobbat húzza elő nekünk. Nincsen más lehetőségünk, mint az alkotó demokrácia. A teremtmény és termő demokrácia. A felelőséget érző emberek tenni tudó kötelessége.

Ebből is vannak tartalékaink.

Horváth Dezső

Országos találkozó

Vasárnap Debrecenben befejeződött a pedagógusjelölt úttörővezetők háromnapos országos találkozója. A 21 hazai tanár- és tanítóképző főiskola mintegy 250 hallgatója elsősorban az úttörővezetői munka gyakorlati kérdéseivel ismerkedett.

Himes tojások

Festik a húsvéti tojásokat Kalocsa-vidék világhírű népművészasszonyai. A színes motívumokkal pingált, illetve karcolt tyúkjtojásokon megelevenedik a táj sajátos népművészete. A szakmári pingálóasszonyok virágmin-tákkal díszítik a tojásokat, az uszodiak pedig hajszálvékony, klasszikus motívumokat karcolnak a színesített tojáshejre. A himes tojások nagyrészt exportálják, de több ezret szállítanak a hazai népművészeti boltoknak is.

Együttműködési szerződéssel

Mezőgazdasági beruházások

Hétfőn Budapesten aláírták az Országos Takarmányozási és Allattenyésztési Felügyelőség, illetve az Agrobiológiai együttműködési megállapodását. A szerződés szerint a két fél a jövőben a korábbinál szorosabban együttműködik tenyésztési, takarmányozási és tartás-technológiai rendszerek megvalósításában és széleskörűen egyeztetni a mezőgazdasági beruházások üzemeltetési, illetve a gazdaságossági tapasztalatait.

Az Agrobiológiai együttműködési megállapodás 30-40 százaléknál olcsóbban megvalósítható típusterveket alakított ki a mezőgazdasági költségigényes ágazatait, egyebek között a szarvasmarha- és sertésenyésztés számára. A viszonylag kisebb költséggel megvalósítható létesítményeket az OTAF szakemberei ezentúl a szerződés alapján már a beruházás megvalósításának időszaká-

ban szakvéleménnyel látják el, s így gyorsított eljárással készülhet el az új létesítmény. Az Agrobiológiai együttműködési megállapodás mind nagyobb munkákat vállal a külföldön — mindezekelőtt a fejlődő országokban — egyre több komplett telepet is exportál. Az OTAF rendelkezik a külföldi telepek berendezésére. Az OTAF rendelkezik a külföldi kutatás és gyakorlat, egyebek között biológiai vonatkozású újdonságaival, továbbá állattenyésztés legújabb eredményeit is. A szerződés alapján ezekről rendszeresen tájékoztatják a tervező-beruházó vállalatot. A már meglévő mezőgazdasági létesítmények üzemeltetéséhez gazdaságosságáról, az ezzel kapcsolatos elméleti és gyakorlati számításokról viszont az Agrobiológiai együttműködési megállapodás alapján már a beruházás megvalósításának időszaká-

L. Zs.

Szénbányászok helytállása

A Mátrai Szénbányák Thorez bányászati üzemének több mint egy évtizedes fennállása óta most küzdöttek meg a legkeményebb téllal az ott dolgozók. Az ország legnagyobb külterjes szénbányájában több bétén át nulla fok alatti, gyakran mínusz 15-20 fokos hidegben folyamatosan termeltek és zavartalanul kielégítették a szomszédos Gagarin Hőerőmű fűtőanyagigényeit.

Rádásul a mínusz 10 fok alatti hideget az acélszerkezetek nehezen viselték el, így az üzemeltetésre fokozottabb figyelmet kellett fordítani.

Faluvégi Lajos hazaérkezett

Hétfőn hazaérkezett az a küldöttség, amely **Faluvégi Lajos** miniszterelnök-helyettesnek, az Országos Tervhivatal elnökének vezetésével Havannában részt vett a KGST tervezési együttműködési bizottságának 27. ülésén.

(MTI)